

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Contractu Et Sacramento Matrimonii

Bosco, Jean a

Lovanii, 1678

Concl. X. Valet Matrimonium, contractum coram Parocho, habente titulum coloratum, cum errore communi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73432)

valida sunt, si fiant ab eo, qui habet talem Ordinem, dummodo servet in reliquis debitum ritum, etiamsi censurâ, vel aliâ viâ sit actio prohibita; quia censurâ vel prohibitione non auferitur aliquid, quod sit de necessitate actionis, nec pendet actionis valor ex bonitate operantis.

Valet Confirmatio aut Ordo collatus ab Episcopo excommunicato.

Sic Omnes fatentur, valere Confirmationem aut Ordinem, collatum ab Episcopo excommunicato non tolerato; similiter Extremam Unctionem, collatam à Sacerdote excommunicato non tolerato; cur ergo etiam non valeret Sacramentum Matrimonii? Quâvis enim Christus potuerit facere, ut Sacramenta à se instituta, si fierent à ministro prohibito, non valerent; de facto tamen Christus noluit tollere valorem.

365. Valet solennis benedictio nuptiarum data à Parocho excommunicato, ex Dicast.

Ex quo deducit & probat Dicastillo sup. n. 72. solemnem benedictionem nuptialem, datam à prædicto Parocho excommunicato, suspendo, irregulari, valere. Potuisset quidem, inquit ille, Ecclesia irritam reddere ejusmodi benedictionem, si voluisset, cum ea dependeat ab ipsius Ecclesiæ institutione; de facto tamen noluit valorem tollere, sed simili modo eas actiones voluit valere; nec apparet aliquod verbum aut caput, unde colligatur, Ecclesiam eam irritam esse voluisse.

366. Putat Suarez talem Parochum incurvere irregularitatem.

Citar autem pro hac sententia Dicastillo Suarez de Censuris disp. 11. sect. 3. n. 9. Sed ibi nihil simile reperio: porro n. 19. sic lego. Alius concursus Parochi circa Matrimonium esse potest ad solemnem benedictionem conjugum, quæ non est administratio alicujus Sacramenti, sed cujusdam ceremoniæ seu Sacramentalis, ad solemnem ritum Matrimonii pertinentis; & de hoc actu communis sententia est, sufficere ad irregularitatem contrahendam, quia illud ministerium est proprium Sacerdotis ratione sui Ordinis: nam licet illa actio Ecclesiastico jure instituta sit: tamen ex eadem institutione requirit, ut ministrum necessarium Sacerdotem, ut constat tum ex ritu præscripto ad illam benedictionem, tum ex communi usu Ecclesiæ, tum etiam ex c. 1. & 3. de Secundis nuptiis, & non nihil etiam favet Ilidorus in c. 1. dist. 25. ubi ad Sacerdotem ait inter alia munera pertinere, Benedicere dona Dei.

367. Probatio.

Supponit autem hæc sententia, propter omnem usum Ordinis, præsertim sacri, etiamsi accidentaliter & secundarius sit, incurri irregularitatem, dummodo tam gravis sit, ut ad peccatum mortale contra censurâ prohibitionem sufficiat. Quod autem illa benedictio solennis conjugum, sit materia gravis, & sufficiens ad peccatum mortale, contra censuram, certissimum mihi videtur; quia est publicum & solemne mini-

sterium Sacerdotale, plures continens benedictiones & benedictiones; ac denique est proprius ministerio proprii Ordinis Sacerdotalis, hæc tenus Suarez. Ubi etiâ nihil determinat de valore & invaliditate istius benedictionis.

Igitur loco Sect. 3. legendum est Sect. 2. ubi expressè meminit illius benedictionis & docet generalem & communem sententiam, ea omnia, quæ jurisdictionem non requirunt, sed solum Sacerdotalem, Episcopalem Ordinem, valida esse, si minister talem Ordinem habeat, & in tali debito ritum servet, etiamsi excommunicatus sit.

Sed his videtur contrariari, quod ait Sanchez lib. 3. disp. 21. n. 8. videtur contra jurisdictionis, benedicere sponso illi ritum, quæ præcipit Trident. sess. 24. de Matrim. *Ego vos conjungo* &c. Si hæc benedictio detur actus jurisdictionis, quidam canonici benedictio solennis, quæ requiritur Sacerdotalem, & præterea totum ritum benedictio, videlicet, ut fiat à parochio, vel alio Sacerdote, de quibus supra. Si autem est actus jurisdictionis, videtur invalida, sicut alii actus jurisdictionis, deponitionem expectabo à doctoribus. Interim subscribo novam Conclusionem, quæ hæc habet:

CONCLUSIO X.

Valet Matrimonium, contractum coram Parocho, habente titulum coloratum, cum errore communi.

Circa hanc Conclusionem multum proponenda & dissolvenda, in loco proposita & dissoluta sunt, in Disp. 7. Sect. 2. Conclus. 5. *Existente titulo colorato cum errore communi, Ecclesia supplet defectum in jurisdictione, puta defectum jurisdictionis, ad Absolutionem Sacramentalem, de qua ibi tractatur. Si autem in Sacramento penitentiae supplet illum defectum, videlicet titulo colorato, cum communi errore communi etiam in Sacramento Matrimonii suppleat defectum non jurisdictionis, sed dignitatis seu dignitatis Parochialis, si forte pro errore communi, propter titulum coloratum, putetur in aliquo esse, in quo verà non est?*

Profectò non minus periclitatur bonum commune in uno Sacramento, quam in alio, quod tamen bonum commune unica ratio est, quare Ecclesia suppleat defectum in Sacramento Penitentiae. Unde absurdum fore

Bibliotheca
Sacramentorum
Paderborn

ret seu irrationabile, quod in uno Sacramento vellet supplere, & non in altero, cum in utroque possit supplere (nam qualitas illa Parochi solum requiritur ex constitutione Ecclesie ad valorem Matrimonii, ut patet ex dictis) & nulla omnino sit excogitabilis ratio, quare minus vellet succurrere bono communi in Sacramento Matrimonii, quam in Sacramento penitentiae; & aliunde ad Ecclesiam spectat providere bono communi, quantum commodè fieri potest.

371. Igitur ea omnia, quae loco superius allegato pro d. Concluf. adducta sunt, pari passu hoc loco pro praesenti Concluf. adduci possunt, & debent; & quae contra eodem modo hic, sicut ibi, solvenda sunt. Atque sicut ibi doctrinam illam de Iudice colorato seu putativo, qui à principio institutus fuit per legitimum Superiorem, extendimus ad Iudicem intrusum, ut sic loquar, id est, qui à principio institutus fuit ab illegitimo Superiore, vel se ipsum sine titulo & Auctoritate legitimi Superioris intrusit, v. g. in Officium Parochi, & jam communiter ab omnibus habetur Parochus; sic itidem in praesentiarum extendimus hanc Conclusionem ad simile Parochum, quidquid Sanchez contradicat sup. disp. 22. n. 63. ubi sic ait: Secundo inferitur decisio eujusdam quaestionis conscientiae, de qua consultus sum. In oppido quodam abfuit Parochus, Concilium oppidanum simplicem Sacerdotem loco Parochi substituit, qui biennio omnia Parochi ministeria obiit, communi omnium opinione verus Parochus existimatus. Dicendum est, Sacramenta Confessionis & Matrimonii, quae ad sui valorem, jurisdictionem Parochi desiderant, invalida fuisse, & prorsus iteranda: quia defuit titulus in Parochi illo praesumpto, collatus à legitimo Superiore Ecclesiastico (Concilium enim oppidanum jurisdictionem Ecclesiasticam conferre non potuit) in quo casu nihil proficit communis error. Haec ille.

372. Sed oppositum nos docuimus loco supra allegato de Confessionibus, cum Pontio sup. c. 20. n. 2. & seqq. & idèd cum eodem Auctore ibidem, oppositum docemus etiam de Matrimonii. Hic (inquit Basil. n. 6.) quaelo Lector animadvertat, quanta animorum perturbatio sequeretur, si omnia Sacramenta Matrimonii, & Confessionis fuissent invalida.

373. Quod si quis nobis opponat, eandem perturbationem sequi, si Parochus sine intentione ministrasset, & tamen planum est, Sacramenta Confessionis, Baptismi, & alia in eo casu non valuisse; in promptu est responso: est enim longè diversa ratio; quia intentio in Sacramentis jure Divino requiritur;

jure autem humano applicatur jurisdictioni materia, & ita jus facit, quod potest, ad evitandam rerum perturbationem, & ita censetur in his casibus jurisdictionem contulisse, vel materiam applicasse. Ita Pontius.

Itaque ratio Concluf. est, voluntas Ecclesiae, quae potest in tali casu jurisdictionem seu dignitatem Parochi supplere, & tanquam pia mater censetur velle supplere ad evitandam maximam perturbationem suorum filiorum, quae proculdubio oriretur, si Matrimonia illa forent invalida.

Valent ergo; arg. l. Barbarius, ff. de Offic. Praetorum, l. 2. Cod. de Sentent. & interloc. Novell. 44. c. 1. in fine, & denique cap. 1. 3. q. 7. Et quamvis in illis iuribus (quorum verba videre poteris loco supra citato ex disp. 7.) nulla fiat expressa mentio Matrimonii, uti nec Confessionis seu iudicii Sacramentalis, sed tantum iudicii fori externi; equidem communi consensu omnium DD. extenduntur ad iudicium fori Sacramentalis, & ad Sacramentum Matrimonii; saltem quando adest titulus coloratus, de quo casu, tanquam certiori, loquitur Conclusio.

Quam veram existimat Sanchez supra n. 61. non solum quando contrahentes ignorant Parochum assistentem vero titulo carere, sed etiam dum probè id noverunt, dummodo communiter erretur, id est, communiter existimetur habere verum titulum. Et idèd additur in Concluf. Cum errore communi, quem solum jura supra allegata attendunt; quia hic solus est, qui potest causare perturbationem animorum, cum notabili nocumento boni communis.

Ergo sicut error particularis contrahentium non sufficit, ut Matrimonium valeat coram Parocho colorato; ita etiam non officit ejus valori, particularis scientia contrahentium; quippe planè accidentaria est, & rarissimè contingens; leges autem attendunt, non quae raro & in particulari casu contingunt, sed quae communiter accidunt; l. 5. ff. de LL. Nà ad ea potius debet aptari jus, quae & frequenter & facile, quam quae perraro eveniunt.

Valet igitur Matrimonium, licèt is, cui concedit Parochus licentiam assistendi, sit merus laicus, si communi aestimatione & errore credatur Sacerdos, pro tali publicè se gerens. Quia quamquam Parochus non possit dare licentiam non Sacerdoti, ut diximus Concluf. 8. at concurrens titulus praesumptus, scilicet licentia à Superiore potènti concessa, estque communis error, & impedimentum, ob quod invalida fuit, est solius juris humani, in quo casu jus supplet defectum, & gesta per talem valida sunt, ut hic & alibi probatum fuit ex jure communi.

Sicut

373. Probatio Conclus. ex ratione.

Et ex jure. l. ff. de Offic. Praetor. c. l. 2. C. de Sent. &c.

374.

Quare addatur in Conclus. Cum errore communi.

Error particularis contrahentium non sufficit, nec scientia officii.

L. 5. ff. de LL.

375. Quod si Parochus det laico licentiam assistendi, valet cum communi errore.

Probatum à simili.

Sicut si Tridentinum disponderet, ut soli Sacerdoti Catholico, posset dari licentia assistendi Matrimonio; valeret utique, si assisteret Sacerdos hæreticus, communi errore existimatus Catholicus, ex licentia Parochi; quia vitium illud, ob quod licentia nulla fuit, erat solius juris humani, communiterque latebat.

376. Occurrit objectioni.

C. 3. q. 7.

Et quàmvis hic, cui conceditur licentia, sit delegatus, nihil officit; arg. cap. *Infamis*, vers. *Verumtamen*, 3. q. 7. ibi: *Si servus dum putaretur liber, ex delegatione sententiam daret &c. sententia, ab eo dicta, rei judicatae firmitatem tenet.* Ubi aperte sermo est de iudice delegato, & tamen ejus sententia sustinetur, cum verus iudex non esset, propter communem errorem. Ergo etiam sustinendum est Matrimonium, cui talis delegatus assistit.

Hæc doctrina vera est, etsi Parochus solum haberet titulum præsumptum.

Quod verum est, tamen etiam ipse Parochus, concedens licentiam, haberet tantum titulum præsumptum, collatum à legitimo Superiore, invalidum tamen ob vitium occultum; immo, secundum nos, tamen si foret intrusus; quia talis Parochus, dum tituli nullitas, aut intrusio communiter lateat, validè gerit omnia, ad Parochi munus spectantia. Similiter valeret Matrimonium, si licentiam, legitimè concessam, occultè revocasset, stante communi revocationis errore. Quia retinetur adhuc licentia, ob titulum initio habitum, & communem errorem.

377. Quid si Parochus ipso facto fuerit privatus beneficio?

C. 28. de Præb. in 6.

Ex his inferitur 1. quàmvis Parochus ipso facto privatus fuerit beneficio, v. g. quia intra annum non est promotus ad Sacerdotium; si ipse vel alius Sacerdos, de ejus licentia, assistat Matrimonio, validum esse; quia nondum possessione spoliatus est, & quàmvis illa non spoliatur, præsumitur habere justam retinendi causam; arg. cap. 28. de Præb. in 6. *Licet Episcopus beneficium, quod cum animarum cura tenebas (postquam aliud recepisti consimile, ac ipsius possessionem pacificam habuisti, vel per te stetit, quò minus haberes eandem) possit alteri de jure conferre: illum tamen cui contulerit, non debet, te non vocato (cum tibi forsitan jus possit competere retinendi) in possessionem ipsius inducere corporalem.*

Ubi Gloss. verb. *Te non vocato*, infert: *Non ergo removebitur possessor à sua possessione vel quasi, sine cause cognitione: ex quo titulo possidet, licet injusto, i. 6. q. 4. Volumus.* Et multis interjectis, in fine sic ait: *Et quod hic dicitur, idem intelligo secundum prædictos DD. in omni eo casu, in quo privatus est quis ipso jure &c.*

378. Sufficit possessio facti, secundum Sanchez.

Jam autem, secundum Sanchez supra n. 56. ut gesta talis Parochi valeant, sufficit possessio, etiam tantum facti, ibi: *Et ait bene Navarrus eod. cap. Placuit, de Pœnit. dist. 6. n. 179. & sequenti, idem esse dicen-*

dum, quando ipso facto ob crimen esset privatus beneficio & possessione: nam dum non est notoria privatio, retinetque possessionem facti, valent omnia gesta per illum. Sanchez.

Et n. 58. docet, probabilius idem dicendum esse, quando privatio esset per hominis sententiam, concurrente communi errore. Quia, inquit, ut ait Baldus l. 1. n. 12. *Collo. Testam. quædam reliquæ remanentur, notatur l. Et si pluribus, ff. de Auct. tunc Item; quia est error communis, certus à ipso tituli initio.* Ita Sanchez cum Aliis quos citat.

Sed quid si Parochus fidei concedit licentiam Sacerdoti, assistendi Matrimonio id est, absque vera intentione concedendi, sed solis externis verbis? Pet. de Lest. de Matr. q. 45. art. 5. p. 3. dub. 4. fol. 4. colum. 2. in fine ait: *non valere Matrimonium, coram tali Sacerdote collatum.* Idque à simili probat; quia confestim Sacerdoti, cui Episcopus facultatem dandi Confectiones, fidei concessit, quia cum licentia invalida sit, nullus.

Sed profectò (inquit Sanchez supra n. 54.) petit principium, probando idem per se, nam eadem profus in utroque casu reperitur difficultas. Eandem sententiam in alio omnino simili tenet Medius tract. 2. de Mat. Confess. q. De multiplici licentia alieno confitendi, ad finem, ubi ait: *si Parochus videns & tacens alienum Sacerdotem adhibere Confectionem, reverà non censetur, nec det licentiam, excusatione probabilis ignorantie penitentium & Confessorum; et Confectionem esse invalidam defectu jurisdictionis.*

Cæterum, credo validam esse illam Confectionem & Matrimonium in prædicto eventu. In primo quidem; quia licentia collata à legitimo Superiore, nullitas est occulta, atque ita ad communem errorem; cum titulo præsumpto licentia concessa excommunicato, adhibito nuntiato, audiendi Confectiones, irrita est: at dum in hoc loco excommunicatio est occulta, validæ sunt Confectiones, irrita talis licentiæ auditæ, ratione communis erroris. In posteriori autem; quia ea ratione de præsentibus, reputatur in jure & equaliter, vera licentia, sicut licentia expressè concessa, & ita concurrens titulus præsumptus, & communis error. Hæc ille.

Quem sequitur Basilius Pontius supra n. 19. n. 14. hoc tamen præcipue fundam. to, quòd in omni contractu, excepto Matrimonio, & in omni actu, excepta Sacramentorum administratione, vel universaliter in omni actu, in quo jure divino vel naturali

turali non requiritur intentio, valeat consensus fictus, verbis tantum expressus. Quare, inquit ille, hujusmodi licentiæ valent, non tantum ex æquitate, sed mero jure.

Nos autem cum Sanchio dicimus, non valere mero jure; sed tantum ex æquitate; quia alibi istam doctrinam Pontii rejecimus, & oppositam validissimis rationibus stabilivimus. Vide Sect. 1. Concl. 5. ubi de Sponsalibus fictis.

Illud, quasi pro coronide, ad calcem hujus Conclusionis addiderim: Si sint diversæ opiniones, an aliquis sit legitimus minister Matrimonii, vel licentia illi concessa sit legitima: & opinio affirmans, non esse legitimum ministrum, sit coram Deo vera; dum tamen veritas illa laet, & communi sapientum opinione, reputatur probabilis opinio opposita, Matrimonia celebrata coram tali ministro, vel virtute talis licentiæ, valent; quia est communis error, titulusque præsumptus, collatus à legitimo Superiore, & defectum illum minister aut licentiæ potest jus humanum supplere. Ita Sanchez supra num. 65.

Quam doctrinam Pontius supra cap. 2. o. n. 7. intelligit in eo tantum casu, quo non est animus formaliter dubius; cum, inquit, habeamus certam juris regulam: In dabiis tuiorem partem esse eligendam. Quare cum in ejusmodi dubiis tuior pars sit opposita, illa eligenda erit. Et sanè videtur esse longè diversa ratio inter hujusmodi formale dubium, ratione probabilitatis opinionum, & inter communem errorem. Nam cum aliquis existimatur Parochus communi sensu v. g. nulli dubium occurrit. Quare non est, cur cogatur aliam partem eligere, cum de ea nulla contingat dubitatio. Hæc ille.

Respondeo: illam regulam juris, prout obligatoria est, intelligi debere de dubiis propriè dictis, id est, quando omnibus consideratis pro utraque parte quæstionis propositæ, intellectus neutri parti adhæret ut verè, nec de una potius, quam de altera parte contradictionis, fert iudicium; sed omne iudicium circa quæstionis resolutionem suspensum tenet. Jam autem in nostro casu non est tale dubium; quippe omnibus pro utraque parte consideratis, intellectus uni parti adhæret ut verè, & de una fert iudicium, v. g. iudicat, hunc esse legitimum ministrum, ad eoque coram ipso validè posse contrahi Matrimonium; nec unus tantum Doctor aut alter sic iudicat, sed communiter omnes.

Vel ergo reverà & coram Deo est legitimus minister, sicut iudicatum est, & sic mero jure valent Matrimonia, coram ipso contracta; vel à parte rei, & coram Deo non est legitimus minister, & est error communis, quia commune iudicium, ut suppono; ad eoque

que non est ratio, quare non valeant hujusmodi Matrimonia, valeant, inquam, ex æquitate, propter utilitatem publicam, quæ aliqui periclitatur.

Sed nunquid communi sapientum opinione verè probabile est, validè assistere Matrimonio Parochum alienum sine licentia proprii? Resolutio patebit ex Conclusionè sequenti, quæ talis est:

CONCLUSIO XI.

Ut valeat Matrimonium requiritur assistentia proprii Parochi. Proprius autem est, in cujus Parochia contrahentes habent domicilium vel quasi.

Prima pars est indubitata ex Concil. Trident. sess. 24. de reform. Matrimonii c. 1. ubi in principio loquitur de proprio Parocho, ibi: *Præcipit* (S. Synodus) *ut in posterum antequam Matrimonium contrahatur, iter à proprio contrahentium Parocho &c.* Et infra sic ait: *Statuitque benedictionem à proprio Parocho fieri.*

Rursumque: *Quòd si quis Parochus &c. alterius Parochiæ sponsos, sine illorum Parochi licentiâ, Matrimonio conjugere, aut benedicere ausus fuerit, ipso jure tamdiu suspensus maneat, quamdiu ab Ordinario ejus Parochi, qui Matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absolvatur.* Et verò quis ille Parochus, qui Matrimonio interesse debebat? Nonne contrahentium? Patet id manifestè ex illis verbis: *Sine illorum* (scilicet sponzorum) *Parochi licentiâ.*

Nec obstat: quòd non dicat, Matrimonium esse irritum; quia hic solum tractat de poena dicti Parochi seu Sacerdotis, ac proinde non opus erat repetere Matrimonii nullitatem, quæ satis erat expressa hisce verbis: *Qui aliter, quam præsepte Parocho, vel alio Sacerdote, de ipsius Parochi seu Ordinarii licentiâ &c.* Parocho, inquam, proprio, cui soli competit dare illam licentiâ: ut patet ex dictis verbis: *Sine illorum Parochi licentiâ Matrimonio conjugere &c.*

Quatavis ergo in isto Decreto irritante non exprimitur *ly Proprio*; equidem subintelligendum esse, haud obscure colligitur ex verbis superius allegatis, partim præcedentibus, partim subsequenibus; cum non sit verisimile, Patres Concilii Trident. verbum, ab ipsis semel cum quadam modificatione, seu determinatione vel specificatione prolatum, licet quasi succinctoriè repetitum, voluisse in sui repetitione, datâ sibi per eos modificatione seu specificatione, sine certa causâ

R r r r carere:

384. Probatur ex pars Conclus. ex verbis Concilii Trid.

385. Occurrit objectioni